

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЬЖИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА ІНФРАСТРУКТУРНОГО
РОЗВИТКУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ, РЕКРЕАЦІЇ ТА КРАЄЗНАВСТВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної
програми «Туризм і рекреація»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
к.е.н., доцент Оксана БЕРЕЗІВСЬКА

О. Березівська

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ТУРИСТИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО»**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – Бакалавр

Галузь знань – J Транспорт та послуги

Спеціальність – J3 Туризм та рекреація

Освітньо-професійна програма – «Туризм і рекреація»

Кількість кредитів – 5

Рік підготовки – 1, семестр – 1

Компонент освітньо-професійної програми – обов'язковий, професійний

Дні занять – відповідно до розкладу занять

Консультації – онлайн і офлайн, відповідно до графіку консультацій кафедри

Мова викладання – українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Марта Пилипівна МАЛЬСЬКА – доктор економічних наук, професор кафедри туризму, рекреації та краєзнавства.

Контактна інформація:

Адреса: 80381, вул. В. Великого, 1, м. Дубляни,
Львівський район, Львівська область, кім. 312.

e-mail: Marta.Malska@lnup.edu.ua

Телефон: +380677223723

Читає освітні компоненти: «Економіка міжнародного туризму», «Управління якістю та безпекою в туризмі», «Туристичне краєзнавство», «Туризм на природоохоронних територіях», «Рекреалогія та рекреаційні комплекси світу».

Викладачка з 35-річним досвідом, авторка та співавторка понад 500 наукових праць, у тому числі 28-ох підручників, 32-ох навчальних посібників, 11-ох монографій та 37-ох розділів у колективних монографіях, виданих в Україні та за кордоном, 36-ох навчально-методичних видань, 5-ох наукових праць, опублікованих у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science, 15-ох статей у закордонних виданнях з міжнародним індексуванням (Index Copernicus).

Основні напрями наукових досліджень: туризмологія: концептуальні засади теорії туризму; практичні основи просторового розвитку систем послуг, підходи до управління ними в контексті нової парадигми регіонального розвитку; проблеми соціальної географії та сфери послуг, географії та організації туризму, дослідження вітчизняного ринку туристичних послуг; маркетинг-менеджмент туристичних підприємств у ринковому середовищі; оптимізація просторової та структурної організації туристичної інфраструктури Карпатського регіону; оптимізація використання рекреаційно-туристичного потенціалу Західного регіону України: теоретико-методологічні і прикладні аспекти.

Юлія Зіновіївна БОРУЦЬКА – кандидат геологічних наук, доцент кафедри туризму, рекреації та краєзнавства.

Контактна інформація:

Адреса: 80381, вул. В. Великого, 1, м. Дубляни,
Львівський район, Львівська область, кім. 312.

e-mail: borutska_yulya@ukr.net

Телефон: +380979478607

Читає освітні компоненти: «Геопросторова організація туризму та рекреації», «Екскурсійна та туристично-рекреаційна діяльність», «Туристичне краєзнавство», «Туризм на природоохоронних територіях», «Рекреалогія та рекреаційні комплекси світу».

Викладачка з 19-річним досвідом, авторка та співавторка більше 180-ти публікацій, у тому числі 17-ох наукових праць, опублікованих у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science, навчально-методичних розробок, посібників, підручника та колективних монографій, виданих за кордоном.

Основні напрями наукових досліджень: аналіз принципів геопросторової організації туризму і рекреації в Україні та світі; встановлення причинно-наслідкових зв'язків виникнення та розвитку екологічного туризму, сільського зеленого туризму, інших альтернативних видів туристично-рекреаційної діяльності; з'ясування ролі природних туристично-рекреаційних ресурсів у екотуристичному потенціалі України; висвітлення туристично-краєзнавчих особливостей регіонів України; напрацювання методологічних основ і запровадження безперервної екологічної освіти; оцінка впливу техногенезу на компоненти довкілля (природні води, ґрунти, атмосферне повітря, біорізноманіття).

1. Анотація освітнього компонента

На сучасному етапі соціально-політичного розвитку України, особливо в контексті російсько-української війни та режиму воєнного стану, помітно зростає роль краєзнавства, скерованого на збереження природної спадщини, багатовікових культурних традицій, звичаїв, фольклору, відновлення історичної пам'яті народу, виховання національно-патріотичної свідомості дітей, молоді, усіх верств населення нашого краю та незалежної суверенної держави загалом.

Розвиваючись, краєзнавство диверсифікується відповідно до суспільних потреб і запитів для отримання різноманітної інформації. Тому, на етапі масового розвитку туристично-рекреаційної індустрії, сформувалася очевидна необхідність у туристичному краєзнавстві. Отже, туристичне краєзнавство – це напрям краєзнавства, націлений на дослідження, збір і систематизацію усієї краєзнавчої інформації фахівцями цієї сфери у регіонах країни для задоволення туристично-рекреаційних потреб суспільства. Поза будь-яким сумнівом, саме краєзнавчо-екскурсійна та туристично-рекреаційна діяльність можуть стати важливим інструментом для розвитку соціальної згуртованості та взаємопорозуміння між різними регіонами країни навколо спільних цінностей у мирній Україні.

Освітній компонент «Туристичне краєзнавство» є обов'язковим і належить до циклу професійної підготовки за освітньо-професійною програмою «Туризм і рекреація», спеціальності ІЗ Туризм та рекреація галузі знань І Транспорт та послуги, який викладається у 1 семестрі, обсягом 5 кредитів ЄКТС. Підсумковий контроль – екзамен.

2. Мета та завдання освітнього компонента

Метою викладання освітнього компонента «Туристичне краєзнавство» є формування у здобувачів освіти знань, умінь, навичок і професійних компетентностей, необхідних для дослідження, аналізу і використання природних, історико-культурних, соціально-економічних туристично-рекреаційних ресурсів дестинацій у контексті краєзнавчої роботи та створення привабливого туристичного іміджу рідного краю, його регіонів, а також для мотивації та стимулювання туристів, рекреантів, екскурсантів до відвідування цієї території, яка розглядається через призму туристично-рекреаційної привабливості, самобутності, автентичності, регіонального краєзнавчо-туристичного потенціалу.

Основним завданням освітнього компонента «Туристичне краєзнавство» є всебічне, комплексне, теоретично-практичне дослідження краєзнавчих аспектів і регіональних особливостей України, у контексті світового розвитку, для потреб туризму та рекреації.

Завданнями освітнього компонента є:

- формування понятійно-категоріального апарату освітнього компонента «Туристичне краєзнавство»;
- висвітлення науково-методичних основ туристично-краєзнавчих досліджень України та її регіонів;
- вивчення основних історичних аспектів зародження, становлення та розвитку краєзнавчої роботи та туристично-краєзнавчого напрямку в Україні;

- дослідження природного туристично-рекреаційного потенціалу України у контексті розвитку туристичного краєзнавства;
- аналіз впливу історико-культурної туристично-рекреаційної спадщини України на розвиток туристичного краєзнавства;
- обґрунтування ролі транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності;
- використання методів і засобів туристичної картографії у розрізі туристично-краєзнавчих досліджень;
- розуміння характерних особливостей навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві;
- популяризація знань та інформації про різнопланові аспекти історичного минулого і сучасного буття, культуру, традиції, звичаї, фольклор етносів окремих регіонів України, зокрема й за допомогою туристично-екскурсійної роботи;
- усвідомлення майбутніми фахівцями важливості «м'яких навичок» (soft skills) у туристично-краєзнавчій сфері та туристично-рекреаційній галузі загалом.

3. Пререквізити: «Організація туризму», «Екологія та захист навколишнього середовища».

4. Постреквізити: «Рекреалогія та рекреаційні комплекси світу», «Організація анімаційної та екскурсійної діяльності», «Основи наукових досліджень», «Туристична картографія», «Навчальна практика (краєзнавча)».

5. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм і рекреація» вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухомої активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. К04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу. К06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні (фахові),	К15. Знання і розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

предметні) компетентності	K16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. K17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій. K19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів. K20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).
Програмні результати навчання	ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території. ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися. ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття. ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

6. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	1	1
Кількість кредитів/годин	5/150	11/330
Усього годин аудиторної роботи	56	40
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год	28	20
• практичні заняття, год	28	20
• лабораторні заняття, год	—	—
• семінарські заняття, год	—	—
Індивідуальне навчальне завдання, год	—	180
Усього годин самостійної роботи	94	290
Форма контролю	Екзамен	Екзамен
Навчальна практика, год	180	—
РАЗОМ	11/330	11/330

7. Дидактична карта освітнього компонента

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Вступ до дисципліни «Туристичне краєзнавство». Загальна характеристика та науково-методичні основи туристичного краєзнавства	18	4	4	-	-	10	18	1	1	-	-	16
Тема 2. Основні історичні аспекти зародження, становлення і розвитку краєзнавчої роботи та туристично-краєзнавчого напрямку в Україні	21	4	4	-	-	13	21	1	1	-	-	19
Тема 3. Природний туристично-рекреаційний потенціал України у контексті розвитку туристичного краєзнавства	23	4	4	-	-	15	23	4	4	-	-	15
Тема 4. Туристичне краєзнавство та історико-культурна туристично-рекреаційна спадщина України	23	4	4	-	-	15	23	4	4	-	-	15
Тема 5. Роль транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності	23	4	4	-	-	15	23	4	4	-	-	15
Тема 6. Особливості туристичної картографії у розрізі туристичного краєзнавства	20	4	4	-	-	12	20	2	2	-	-	16
Тема 7. Характерні особливості навчальних	22	4	4	-	-	14	22	4	4	-	-	14

краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві												
Індивідуальне навчальне завдання	-	-	-	-	-	-	180	-	-	-	-	180
Усього годин	150	28	28	-	-	94	330	20	20	-	-	290
Навчальна практика	180	-	-	-	-	180	-	-	-	-	-	-
Разом	330	28	28	-	-	274	330	20	20	-	-	290

Перелік соціальних, універсальних, «м'яких» навичок (soft skills), необхідних для здобувачів освіти та майбутніх фахівців у туристично-краєзнавчій сфері

«М'які» навички (soft skills)	Обґрунтування
Відповідальність	Уміння свідомо ставитись до вимог, обов'язків, завдань, правил як освітнього процесу, які набуваються та проявляються під час відвідування занять, виконання практичних завдань, самостійної роботи, так і у майбутньому щодо виконання професійних обов'язків у туристично-краєзнавчій сфері.
Дисциплінованість	Уміння дотримуватись правил роботи та норм поведінки під час аудиторної, самостійної роботи у закладі освіти, а на робочому місці – вчасне виконання усіх завдань або відчуття необхідності пояснити «форс-мажорні» обставини щодо невчасного виконання завдання перед замовником на ринку туристичних послуг.
Комунікабельність	Уміння конструктивно спілкуватися, активно комунікувати, налагоджувати нові контакти, плідно взаємодіяти з оточенням, які проявляються як в освітньому середовищі, так і на робочому місці майбутнього фахівця у туристично-краєзнавчій сфері.
Робота в команді	Уміння ефективно працювати у групі людей над вирішенням конкретних туристично-краєзнавчих задач, які проявляються як під час освітнього процесу, так і надалі, під час роботи у колективі, обговоренні нових ідей, створенні спільного туристичного продукту.
Самопрезентація	Уміння подати себе (зазвичай, із найкращої сторони) у соціумі з намірами на створення певної думки про себе, яке проявляється найбільше як під час першої зустрічі в аудиторії з групою здобувачів освіти, так і під час працевлаштування, що є вкрай важливим за умови роботи у туристично-краєзнавчій і екскурсійній сферах.
Невербальні елементи комунікації	Уміння підсилювати жестами, мімікою, поставою розумне та стисле висловлювання своїх думок, які набуваються та проявляються, до прикладу, як під час захисту практичних робіт у розрізі освітнього компонента «Туристичне краєзнавство», виступів на конференціях, так і у процесі майбутнього працевлаштування.
Критичне мислення	Уміння аналізувати ситуацію, що склалася, робити корисні висновки та коригувати поведінку відносно середовища чи оточення, яке проявляється як під час обговорення нової теми у розрізі освітнього компонента «Туристичне краєзнавство»,

	так і під час запровадження інновацій у туристично-краєзнавчій сфері.
Креативність	Уміння творчо, інноваційно, ефективно продукувати нові ідеї у контексті туристично-краєзнавчих досліджень, яке проявляється у залученні нових підходів і створенні успішного екскурсійного продукту.
Стресостійкість	Уміння протистояти стресовим факторам допоки не будуть створені нові умови, коли фактор, який викликає стрес, не буде загрозливим. Проявляється за умови «форс-мажорних» обставин (карантинні обмеження, спричинені пандемією Covid-19 та введення воєнного стану в Україні) в здатності зберегти туристичний бізнес, колектив працівників, перелаштуватись і далі проводити туристично-краєзнавчі дослідження.

Формат освітнього компонента: проведення лекційних, практичних занять, консультацій, виконання завдань для самостійної роботи, презентація власних наукових досліджень у формі практичних робіт під час аудиторного освітнього процесу, а також написання тез, статей, виступи з доповідями на круглих столах, семінарах, конференціях для кращого розуміння та поглибленого вивчення тем.

Зважаючи на обставини непереборної сили (карантинні обмеження, спричинені пандемією COVID-19 та введення воєнного стану в Україні), освітній процес може здійснюватися у дистанційному (змішаному) режимі, у синхронно-асинхронній формі з використанням платформ Zoom, Moodle, Microsoft Teams, Google Meet, Viber.

Форми та методи навчання

Основними формами організації освітнього процесу під час викладання освітнього компонента є лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувачів вищої освіти. Зважаючи на обставини непереборної сили, весь навчальний контент в електронній формі повинен розміщуватись на платформі для дистанційного навчання Moodle.

У процесі навчання здобувачів вищої освіти, з обов'язковим використанням мультимедійних презентацій, інтерактивних технологій, онлайн-платформ, проводяться різні види лекцій, зокрема лекції-бесіди (діалог з аудиторією), лекції-дискусії, проблемні лекції, лекції-консультації, лекції-прес-конференції. Під час лекційного заняття відбувається як виклад теоретичного матеріалу у розрізі освітнього компонента, так і вільний обмін думками в інтервалах між підтемами, з'ясування проблемних питань, підсумки з використанням евристичної бесіди чи невелика дискусія з висновками викладача.

Під час практичних занять здобувачі освіти під керівництвом викладача, шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань згідно теми, у вигляді презентацій, рефератів і доповідей, закріплюють теоретичні положення освітнього компонента, набуваючи умінь та навичок їхнього практичного застосування. Форми проведення: робота у міні групах, «мозковий штурм», моделювання ситуацій, презентація, ділова гра, Практичні заняття включають: попередній контроль знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів,

розв'язування завдань з їхнім обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їхню перевірку, оцінювання.

Всі форми самостійної роботи направлені на поглиблення і закріплення знань здобувача освіти, розвиток практичних та аналітичних навичок з проблем освітнього компонента під час його освоєння, виконання індивідуальних завдань та науково-дослідної роботи забезпечуються відповідною навчально-методичною літературою.

Стейкхолдери, практики, представники туристичного бізнесу, фахівці, залучені до викладання освітніх компонентів

До викладання освітнього компонента долучаються представники органів державної виконавчої влади в галузі туризму і рекреації, державних та приватних туристичних підприємств, музейних структур, туристичних кластерів, операторів, природоохоронних установ, підприємств готельно-ресторанного бізнесу, за участю яких проводяться так звані гостьові та виїзні заняття.

Розрахунок остаточної оцінки за освітній компонент

Види оцінювання	Кількість балів
Тема 1. Пр.з. 1. Загальна характеристика та аналіз науково-методичних основ туристичного краєзнавства (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	7
Тема 2. Пр.з. 2. Аналіз основних історичних аспектів зародження, становлення і розвитку краєзнавчої роботи та туристично-краєзнавчого напрямку в Україні (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	7
Тема 3. Пр.з. 3. Характеристика й аналіз ролі природного туристично-рекреаційного потенціалу України в контексті розвитку туристичного краєзнавства (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	7
Тема 4. Пр.з. 4. Характеристика й аналіз взаємозв'язку туристичного краєзнавства та історико-культурної туристично-рекреаційної спадщини України (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 5. Пр.з. 5. Характеристика й аналіз ролі транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	7
Тема 6. Пр.з. 6. Аналіз характерних особливостей туристичної картографії у розрізі туристичного краєзнавства (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	7
Тема 7. Пр.з. 7. Характерні особливості й аналіз ролі навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	7
Екзамен	50
Разом	100 балів

Підсумкова оцінка з освітнього компонента «Туристичне краєзнавство» виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики, підсумкової атестації	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Окремі теми або освітній компонент можуть бути перезараховані на підставі результатів навчання за неформальною або інформальною освітою.

Методи контролю та оцінювання

1. Усне опитування: передбачає фронтальне, індивідуальне, комбіноване опитування, детальний аналіз відповідей здобувачів.
 2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка: передбачає перевірку письмових відповідей на питання, контрольних і самостійних робіт, оформлення схем, таблиць, діаграм, написання рефератів, тез конференцій, доповідей на круглих столах, семінарах, виконання презентацій.
 3. Практична перевірка: передбачає перевірку виконання практичних робіт, схем, таблиць, діаграм, презентацій; заслуховування доповідей, рефератів, проведення досліджень; складання та розробку документації; вирішення професійних завдань; ділові ігри.
 4. Стандартизований контроль: передбачає тестовий контроль знань, екзамен.
 5. Самоконтроль: передбачає самооцінку здобувачами освіти якості засвоєного навчального контенту з освітнього компоненту загалом, змістовного модуля чи окремої теми на основі зазначених у конспекті лекцій або методичних рекомендаціях питань для самоконтролю.
 6. Самооцінка: передбачає критичне ставлення здобувача до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів.
- Види контролю: поточний контроль та екзамен.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посіб. Київ : Центр навч. л-ри, 2019. 178 с.
2. Доценко А. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. Київ : Університет «Україна», 2022. 128 с.
3. Мальська М. П. Туристичне львовознавство. Частина І. Міщанські герми та шляхетські герби в архітектурі міста Львова : навчальний посібник / М. П. Мальська, Т. Б. Завадовський, Д. А. Каднічанський К.: «Центр учбової літератури», 2017. 260 с.
4. Основи краєзнавства: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. чл.-кор. НАНУ О.П. Рєнта. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 332 с.
5. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. за ред. Ф.Д. Заставного. 2-ге вид., випр. Київ : Знання, 2008. 575 с.

Допоміжний

1. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України : навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ : Альтерпрес, 2010. 404 с.
2. Боруцька, Ю. З. (2025). Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу природоохоронних територій, що постраждали внаслідок російсько-української війни (на прикладі Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника). *Здобутки економіки: перспективи та інновації*, (18). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15460155>.
3. Боруцька Ю. З., Рибак С. Б. Роль природних ресурсів Західного регіону України щодо розвитку туристично-рекреаційного потенціалу та курортної справи. *Topical issues of modern science, society and education : the 2 nd International scientific and practical conference (September 5-7, 2021)*. SPC «Sci-conf.com.ua», Kharkiv, Ukraine. 2021. P. 266–272.
4. Боруцька Ю. З., Рибак С. Б. Туристичні ресурси та природно-заповідний фонд Самбірського району в Українських Карпатах. *Інноваційні наукові дослідження в науці та практиці* : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Полтава, 11 серпня 2021 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2021. С. 6–9.
5. Боруцька Ю. З., Дудяк Р. П. Особливості туристично-екскурсійного потенціалу регіонів України (на прикладі Одеської області). *The XI International Science Conference «Theoretical approaches of Fundamental Sciences. Theory, Practice and prospects»*, April 26-28, 2021, Geneva, Switzerland. P. 271–273.
6. Гуменюк Г. М. Екскурсологія: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2018. 82 с.
7. Гуштан К., Боруцька Ю., Рибак С. Національно-патріотичне виховання як невід'ємна складова при проведенні навчальних практик для студентів спеціальності 242 Туризм. *Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України* : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. Зб. наук. праць. Дніпро : Середняк Т. К., 2022. С. 277-284.
8. Дем'янчук Г. С. Українське краєзнавство: сторінки історії. Київ : Вид. центр «Просвіта», 2006. 293 с.

9. Екскурсологія : підручник. За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, В. О. Негодченка. Київ : Каравела, 2023. 370 с.
10. Круль В. П. Краєзнавство: навч.-метод. посіб. Чернівці: Рута, 2007. 104 с.
11. Крупа О. М., Боруцька Ю. З., Іванюк П. В. Наукові дослідження інноваційних напрямів повоєнного відновлення туристично-краєзнавчої та рекреаційно-екскурсійної галузей в Україні. *Наукові перспективи*: журнал. 2024. № 8(50), 2024. С. 450-459.
12. Мальська М. П. Паньків Н. М., Ховалко А. Б. Світовий досвід розвитку туризму: підручник. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 244 с.
13. Мальська М., Грицишин А. Функції та дисфункції фестивального туризму в контексті впливу на туристичний простір. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». №4 (48) / 2 том. 2021. С. 29-34.
14. Мальська М., Грицишин А., Білоус С., Топорницька М. Фестивальний туризм: теорія та практика. Навчальний посібник // М. Мальська, А. Грицишин, С. Білоус, М. Топорницька. Київ, ФОП Піча Ю. В., 2022. 232 с.
15. Обозний В. В. Краєзнавство: навч. посіб.-практикум. Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2004. 237 с.
16. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство. КНУКіМ. Київ : Альтерпрес, 2003. 251 с.
17. Покогодна М. М., Божко Л. Д. Туристське краєзнавство: навч. посіб. Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х. : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 310 с.
18. Сокол Т. Г., Плиска І. І. Інноваційні способи і форми екскурсійної діяльності на ринку туристичних послуг України. *Вчені записки Університету «КРОК»*. Випуск 47. 2017. С. 166-170.
19. Тронько П. Т. Історичне краєзнавство: крок у нове тисячоліття (досвід, проблеми, перспективи). К.: Ін-т історії НАНУ, 2000. 170 с.
20. Туристичне краєзнавство: Канівщина: навч. посіб. / О.О. Любіцева, С.П. Романчук, І.В. Кочеткова, І.І. Винниченко, Т.І. Михайленко. Київ : Альфа-ПІК, 2017. 194 с.
21. Філоненко І. М., Філоненко Ю. М. Краєзнавство і туризм: курс лекцій. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2010. 213 с.
22. Borutska, Y., Dydiv, I., Krupa, O., Hryhorieva, L., & Sylkin, O. (2024). Methodology And Application of Innovative Technologies to Ensure Sustainable Development: Formation of Eco-Awareness Through the Prism of Ecotourism. *Journal of Ecohumanism*, 3(4), 1357–1367. <https://doi.org/10.62754/joe.v3i4.3666>. (Scopus).
23. Borutska, Y., Vashchyshyn, M., Zhurba, I., Leskiv, H., Taranenko, H., Panteleiev, M. (2023). State environmental impact management in ecological tourism development. *International Journal of Design & Nature and Ecodynamics*, Vol. 18, No. 5, pp. 1247–1254. <https://doi.org/10.18280/ij dne.180527>. (Scopus).
24. Kopytko M., Grabar N., Storozhuk O., Borutska Y., Doroshenko T. (2022). Influence of Negative Factors of War: Economic, Legal, Regional and Environmental Aspects. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. Vol. 22. No. 6. pp. 13-18. <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.6.3>. (Web of Science).

25. Malska M., Zhuk Y., Dotsenko O. Tourism market of the Lviv region: the analysis and forecast of the development. Archives of Tourism, Hospitality and Sport science. Vol. 1. 2020. pp. 94–103.

Нормативно-правові акти

1. Про затвердження Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України : Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1043-22#Text>.

2. Про туризм : Закон України. Редакція від 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>.

3. Про природно-заповідний фонд України : Закон України. Редакція від 08.08.2021. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-12/page>.

4. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України. Редакція від 01.01.2021. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.

5. Про культуру : Закон України. Редакція від 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>.

6. Про охорону культурної спадщини : Закон України. Редакція від 25.01.2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>.

7. Про утворення Ради туристичних міст і регіонів : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0204731-16>.

8. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-%D0%BF#n8>.

9. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1) Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Університету, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Університету, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2;
- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13;
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ, вул. Драгоманова, 17;
- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а.

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет із переліком сайтів:

– Державне агентство розвитку туризму України. URL: <https://www.tourism.gov.ua>.

– Спілка сільського зеленого туризму України. URL: <https://greentour.com.ua>.

– Державна служба статистики України. URL: <https://stat.gov.ua>.

- Головне управління статистики у Львівській області. URL: <http://www.lv.ukrstat.gov.ua>.
- Українська асоціація активного та екологічного туризму. URL: <http://www.uaeta.net>.
- Віртуальне навчальне середовище. URL: <https://moodle.lnup.edu.ua/>.

Силабус освітнього компонента розглянутий та схвалений
на засіданні кафедри туризму, рекреації та краєзнавства

Протокол №1 від 25 серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри

Оксана КРУПА

Погоджено навчально-методичною комісією
спеціальності Туризм і рекреація

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова НМКС

Оксана КРУПА

Затверджено рішенням навчально-методичної
ради факультету землепорядкування та
інфраструктурного розвитку

Протокол №1 від 28 серпня 2025 року

Голова НМРФ

Павло КОЛОДІЙ